

Filosofi med børn

SYMF

Folkekirkens skoletjeneste
på SYD | MIDT | ØST FYN

SYMF

Folkekirkens skoletjeneste
på SYD |MIDT| ØST FYN

Dialog i 4 trin

1

Ankerspørgsmål

2

Åbn op

3

Forankring

4

Ankerspørgsmål igen

Gentag trinene...

Ankerspørgsmål

Stil ankerspørgsmålet (dialogens grundspørgsmål).
Skriv det evt. på tavlen. Åbn for makkersnak 1-3 min.
Vend tilbage til plenum. Gentag ankerspørgsmål og
lad eleverne dele deres svar i plenum.

Åbn op

Bed den elev der svarer om at uddybe og begrunde via
spørgsmål som: Hvorfor? Kan du give et eksempel? Kan
du forklare hvad du mener med x? Hvad betyder x?

Forankring

Gentag ankerspørgsmålet til samme elev igen. På den
måde ansøres eleven til at forbinde sine antagelser og
begrundelser med sin konklusion.

Ankerspørgsmål igen

ENTEN

Stil ankerspørgsmålet ud i plenum igen og gentag trin 2
og 3 med nye elever.

ELLER

ekko hvad den foregående elev netop har sagt og “send
det ud” til plenum for respons. Husk at vende tilbage til
ankerspørgsmålet undervejs igen.

Dialog i 4 trin

Spørgsmål til at åbne op

Begrundelse

Kan du sige
hvorfor du
mener det?

Opklaring

Hvad mener du når du siger
'frihed'?

Eksempler

Kan du give et
eksempel på
det?

Definition

Kan vi sige
noget om hvad
'frihed'
betyder?

Uddybning

Kan du sige
noget mere
om det?

Belæg

Hvilke grunde kan vi
finde, der understøtter
din påstand/det du
siger?

Spørgsmål til at åbne op

Hvis...så...?

Hvis [det eleven har sagt] + ankerspørgsmålet

Modsatninger:

Kan både Mads og Anne have ret på samme tid? Eller modsiger de hinanden?

Generalisering

Gælder det altid? / Er det altid sandt? Kan vi finde eksempler hvor det ikke gælder?

Distinktioner

Er Mads' eksempel anderledes end Annes?

Forbindelser

Hænger det sammen med Mads' pointe fra før?

Enig/Uenig

Er der nogen der er enige/uenige i det der lige er blevet sagt?

Dialog teknikker

Makkersnak

Sokratiske spørgsmål

Skab kæder

Forankring

Jeg er enig fordi../ Jeg er uenig fordi...

Ekko

Dr. modsat

Ordstyring

Du sagde ... jeg mener...

Identificer uenigheder

Bred deltagelse

Dialog teknikker

Makkersnak

Lad eleverne vende sig mod sidemanden og tale om spørgsmålet i 1-3 minutter.

Brug makkersnak:

lige efter ankerspørgsmålet, når der er (for) stille, når der er uro, når mange perspektiver er i spil

Brug det ofte. Det giver flere elever mod på at deltage i den fælles dialog.

Du sagde ... jeg mener ...

Træn elevernes evne til at lytte.

Når en elev vil sige noget, starter eleven med at gengive den foregående elevs pointe:

"Du sagde ..."

Derefter kommer elevens eget bidrag:

"Jeg mener ..."

Sokratiske spørgsmål

Tag fat i de begreber, der opstår undervejs.

"August, du siger, at han ikke er fri. Hvad betyder fri?"

Skriv elevernes forslag ned, lav et begrebskort (mind-maps) og placer noter på gulvet. Det gør tænkningen synlig og giver overblik over hvor samtalen har været. Udfordr eleverne med at de ikke må bruge det ord, de skal definere.

Identificer uenigheder

Lyt efter forskellige synspunkter.

Når elever er uenige, bliver dialogen ofte mest interessant. Undersøg sammen: argumenterne bag de forskellige synspunkter, om eleverne bruger de samme begreber forskelligt, hvad centrale begreber betyder osv.

Forankring

Vend jævnligt tilbage til ankerspørgsmålet. Det hjælper eleverne med at fastholde den røde tråd i samtalen.

Jeg er enig, fordi ... / Jeg er uenig, fordi ...

Bed eleverne starte deres bidrag med:

"Jeg er enig, fordi ..." eller "Jeg er uenig, fordi ..."

Det hjælper dem med at begrunde deres synspunkter, bygge videre på hinandens tanker og udfordre hinandens ideer.

Skab kæder

Stræb efter, at eleverne taler med hinanden frem for kun med læreren.

Hjælp eleverne med at koble deres ideer sammen fx;

"Anna siger, at fangen ikke er fri, fordi han ikke kan gøre, hvad han vil. Hvad tænker I om den pointe?"

Dr. Modsat

Er alle enige? Så prøv at udfordre eleverne: "Hvad ville en person, der var uenig, sige?"

eller "Kan I finde et argument imod?"

Bred deltagelse

Brug spørgsmål og markeringer, der inviterer flere ind i dialogen, fx:

"Hånden op, hvis du vil bygge videre på den sidste talers idé."

"Hånden op, hvis du har et andet svar på spørgsmålet."

"Hånden op, hvis du har samme svar, men en anden begrundelse."

"Tommel op, hvis du er enig./ Tommel ned, hvis du er uenig. / Tommel til siden, hvis du er i tvivl eller hverken er enig eller uenig"

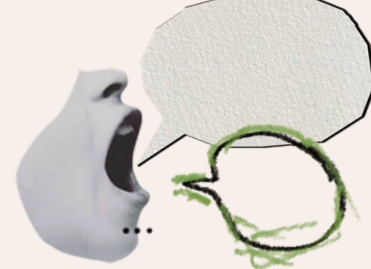
Ordstyring

Brug taletursfrøen til at styre og tydeliggøre, hvem der har ordet. Det virker simpelt, men gør en stor forskel ift. at gøre dialogens dynamik synlig for eleverne. Giv ordet ud fra håndsoprækning eller bed en elev om at give frøen videre til en ny elev efter eget valg.

Ekko

Ekko er en måde at holde fast i en bestemt idé, der er bliver introduceret i dialogen. Lav et ekko ved at gentage elevens ord så præcist som muligt. På den måde hjælper du elevens input videre uden at overtage styringen.

Kendetegn ved den gode filosofiske dialog

Samarbejde

Eleverne...

Bygger oven på hinandens ideer

Er uenige på en respektfuld måde

Bidrager til anerkendende atmosfære

De fleste/alle elever deltager

Respekt

Eleverne...

Reflekterer over input (historien, spørgsmål osv.)

Lytter til og respekterer alle bidrag

Viser interesse for hinandens input

Viser åbenhed over for at skifte mening

Kreativitet

Eleverne...

Tænker 'hvad nu hvis...'

Tænker 'det må betyde at...'

Ser forbindelser mellem påstande

Finder eksempler

Kritisk tænkning

Opdager nye spørgsmål

Ser de små men vigtige nuancer

Identificerer forskelle

Opdager og definerer begreber

Underbygger egne påstande

Stiller spørgsmål til egne og andres antagelser og begrundelser

Finder kriterier

Vurderer begrundelser